

Opatów, dn. 17.07.2024 r.

CHARAKTERYSTYKA GATUNKU RDESTOWCA JAPOŃSKIEGO

1. Informacje podstawowe

- 1) nazwa polska: Rdestowiec japoński (rdestowiec ostrokończysty)
- 2) nazwa łacińska: Reynoutria japonica Houtt.
- 3) rodzaj organizmu: rośliny naczyniowe
- 4) rodzina: Polygonaceae
- 5) pochodzenie (region):

wschodnia Azja

- 6) występowanie w Polsce (tak/nie): TAK

Jeśli TAK to: X w środowisku przyrodniczym X w uprawie i hodowli

2. Charakterystyka gatunku

Rdestowiec ostrokończysty to wieloletnia bylina dorastająca do wysokości 3 m. Posiada rozgałęziające się góra, puste w środku łodygi, w dolnej części czerwono nabiegłe lub cętkowane. Są one podzielone na węzły i międzywęzła, wyglądem przypominając pędy bambusa.

Liście są ustawione na łodydze w dwóch szeregach i w dolnych jej partiach szybko opadają. Kwiaty zielono-białe lub kremowo-białe są zebrane w rozgałęzione groniaste kwiatostany, ustawione po kilka w kątach liści.

Owoce jest trójgraniasty, oskrzydłony orzeszeko barwie czarnej lub ciemno-brązowej

Sukces kolonizacyjny gatunek odnosi wykazując duże zdolności wegetatywnego pomnażania poprzez kłącza, które zwykle rosną na odległość kilku metrów od rośliny macierzystej i odznaczają się szybkim wzrostem oraz dużymi zdolnościami regeneracyjnymi.

Pełnia kwitnienia przypada na sierpień – wrzesień i może trwać do października.

Rdestowiec ostrokończysty występuje w zwartych łąkach, w związku z tym:

- populacje gatunku pogarszają warunki świetlne oraz powodują zmiany w tempie rozkładu materii opanowanych siedlisk
- gatunek skutecznie konkuruje z rodzimymi gatunkami roślin, ogranicza i uniemożliwia kiełkowanie nasion wielu gatunków roślin, porastając brzegi cieków mogą przyczyniać się do erozji brzegów, zmiany przepływu wód.

3. Zastosowanie gospodarcze

Roślina posiada walory ozdobne i użytkowe

Rdestowiec ostrokończysty bywa stosowany jako roślina pokarmowa (warzywo) w obszarze naturalnego zasięgu i poza nim, m.in. w Ameryce Północnej, a nawet w Polsce

4. Inwazyjność

1) drogi wprowadzania i rozprzestrzeniania się

- drogi wprowadzania zamierzonego: uprawa rdestowca ostrokończystego jest bezwzględnie zakazana na terenie całego kraju.
- drogi wprowadzania niezamierzonego: wraz z transportem ziemi zawierającej fragmenty roślin

- drogi rozprzestrzeniania naturalnego (po wcześniejszej introdukcji, bez udziału człowieka): samodzielna ekspansja gatunku może zachodzić m.in. wzdłuż dolin rzecznych, gdzie może rozprzestrzeniać się przede wszystkim poprzez dyspersję kłączy wraz z wodą (szczególnie w czasie wezbrań rzek).
- drogi rozprzestrzeniania antropogenicznego (przy udziale człowieka): poprzez transport m.in. gleby, piasku i żwiru w celach budowlanych zawierających kłączy i fragmenty pędów rośliny.

2) stopień rozprzestrzenienia

Gatunek szeroko rozprzestrzeniony – **kategoria 4**

Rdestowiec ostrokończysty występuje na licznych stanowiskach, na terenie całego kraju, tworząc często zwarte jednogatunkowe płaty zajmujące duże powierzchnie. Spośród rdestowców występujących w kraju, jest najszerszej rozprzestrzenionym gatunkiem w Polsce.

3) dynamika gatunku

kategoria: gatunki silnie ekspansywne

stopień pewności: duży

opis:

Rdestowiec ostrokończysty należy do kategorii gatunków silnie ekspansywnych, którego liczne populacje rozrastają się w szybkim tempie.

4) stopień inwazyjności (negatywny wpływ)

wynik oceny: 1,00

kategoria: bardzo inwazyjny gatunek obcy

5. Dotychczasowe działania służące eliminacji, kontroli lub izolacji analizowanego gatunku

Do działań podejmowanych w celu eliminacji lub ograniczenia rozmiarów populacji gatunku należą metody mechaniczne, chemiczne, mechaniczno-chemiczne oraz biologiczne. Dobór metody zależy od rozmiarów i lokalizacji populacji (tereny objęte ochroną, doliny rzeczne, obszary zabudowane), co z kolei wpływa na okres prowadzenia zabiegów i ich częstotliwość. **Metody mechaniczne to:** wycinanie, wrywanie/wypalanie nadziemnych części roślin i wykopywanie podziemnych kłączy (bezpieczne dla środowiska, wykorzystywane w ograniczonym zakresie, wymagające wielu powtórzeń, czasochłonne).

Metody chemiczne to: opryski (mało efektywne, wymagające wielu powtórzeń i przynoszące duże straty w środowisku naturalnym), mazakowanie (nanoszenie środków chemicznych bezpośrednio na powierzchnię roślin) oraz iniekcje (wprowadzanie herbicydów do wnętrza rośliny, co znacznie ogranicza ich negatywny wpływ na otoczenie).

Metody mieszane (uważane za najbardziej skuteczne): usuwanie roślin i wykopywanie kłączy oraz spryskiwanie herbicydami (wymagające powtórzeń i przynoszące duże straty w środowisku naturalnym, kosztowne).

Metody biologiczne: wypas (przyjazne dla środowiska, nie eliminują całkowicie rdestowców ograniczając jedynie wielkość populacji, wykorzystywane w ograniczonym zakresie),

W przypadku rdestowca ostrokończystego na obszarach chronionych, preferowane są metody mechaniczne uważane za najbardziej bezpieczne dla środowiska. Jednak są skuteczne w przypadku eliminacji pojedynczych osobników, kęp, populacji zajmujących niewielkie

powierzchnie. Samo ich wycinanie/wykopywanie przynosi efekty dopiero po wielu latach systematycznie prowadzonych zabiegów, aż do całkowitego zniszczenia zasobów kłączy.

Sporządził.

A. Zielińska